

K E N D E L S E

Afsagt 5. oktober 2026

(Højesteretsdommer Jørgen Steen Sørensen)

i

Faglig voldgiftssag FV2026-279

HK Handel

(advokat Lene Casadepax)

mod

DSB Service & Retail A/S

(advokat Christian K. Clasen)

1. Problemstillingen

Sagen angår rækkevidden af DSB Service & Retail A/S' forpligtelser efter § 14 i overenskomst for 2023-2025 mellem DSB Service & Retail og HK Handel (DSB-overenskomsten). Spørgsmålet er, om virksomheden skal betale et månedligt, modregningsfrit tillæg på 1,84 % af den pensionsgivende løn til medarbejdere, der er ansat i virksomheden efter den 1. juni 2023.

2. Påstande

HK Handel har påstået, at DSB Service & Retail skal tilpligtes at udbetale 1,84 % som et månedligt, modregningsfrit og personligt tillæg af den pensionsgivende løn til samtlige medarbejdere omfattet af DSB-overenskomsten, som blev ansat efter den 1. juni 2023, med virkning fra deres ansættelsesdato og med rente fra de enkelte ydelsers forfaldstid.

DSB Service & Retail har påstået frifindelse.

3. Sagens behandling i voldgiftsretten

Sagen blev mundtligt forhandlet den 1. oktober 2026 med højesteretsdommer Jørgen Steen Sørensen som opmand.

Partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten for HK Handel var faglig sekretær Rikke Hatorp, HK, og faglig sekretær Mads Øland, HK.

Partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten for DSB Service & Retail var underdirektør Ulla Løvschal Wernblad, Dansk Industri, og senior HR-juridisk konsulent Natacha Hulkvist Ostenfeld, DSB.

Der blev afgivet forklaring af A og B.

Der var efter votering ikke flertal for et resultat blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen skal derfor træffes af opmanden.

4. Sagsfremstilling

Det er oplyst, at DSB Service & Retail er et aktieselskab under DSB-koncernen. Virksomheden driver navnlig 7-Eleven-kiosker på danske togstationer. Virksomheden er ikke medlem af en arbejdsgiverforening.

Sagen blev drøftet på et organisationsmøde mellem parterne den 4. oktober 2025, hvor der ikke kunne opnås enighed. HK Handel tog her forbehold for at videreføre sagen til fagretlig behandling.

5. Overenskomstgrundlag

5.1. DSB-overenskomsten

DSB-overenskomsten indeholder bl.a. disse bestemmelser:

"§ 5 – Pension

Stk. 1 - Pensionssatser

Virksomheden indbetaler et bidrag på 11,7 pct. af den a-skattepligtige lønindkomst, jf. stk. 2.

...

§ 14 - Principper for fornyelse af overenskomst

Parterne er enige om, at resultatet af overenskomstfornyelsen af Butiksoverenskomsten mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og HK HANDEL danner rammerne for fornyelsen af nærværende overenskomst. Såfremt der ikke opnås enighed om rammen, implementeres resultatet for Butiksoverenskomsten direkte i denne overenskomst."

Fra fornyelsen af overenskomsten i 2023 foreligger der følgende protokollat nr. 18 af 1. august 2023:

"Aftale om konvertering af pensionsbidrag

Parterne har drøftet kapitaliseringen af de 2,0 pct., som arbejdsgiverens pensionsbidrag hæves med samtidig med, at lønmodtagerens pensionsbidrag tilsvarende nedsættes i fornyelsen af Butiksoverenskomsten mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og HK Handel. Der har ikke kunnet opnås enighed om, hvordan eller hvorvidt en overenskomstmæssig forpligtelse skulle konkretiseres som følge heraf.

Da DSB Service & Retail A/S tilkendegiver ensidigt i tilknytning hertil, at virksomheden til medarbejdere beskæftiget pr. 1. juni 2023 eller før denne dato fra den 1. juni 2023 betaler et modregningsfrit personligt tillæg på 1,84 pct af den pensionsgivende løn.

HK HANDEL er af den opfattelse, at forøgelsen af pensionstillæg bør udløse et tillæg for nuværende og fremtidige medarbejdere og tager forbehold for at videreføre spørgsmålet til fagretlig behandling."

Det fremgår af sagen, at DSB Service & Retail (tidligere Kort & Godt A/S) indtil 2013 var omfattet af en tiltrædelsesoverenskomst til Fællesoverenskomst mellem DSB og OAO (Offentligt Ansattes Organisationer). Der fremgik ikke af tiltrædelsesoverenskomsten noget om pensionsbidrag.

Det fremgår også, at DSB-overenskomsten i sin nuværende form første gang blev indgået i 2013 mellem Kort & Godt og HK Trafik og Jernbane. Overenskomsten er fornyet i bl.a. 2014, 2017 og 2023. Oprindeligt var betaling af pensionsbidraget på samlet 11,5 % fordelt mellem arbejdsgiver og medarbejdere, men ved overenskomstfornyelserne er arbejdsgiverandelen gradvist forhøjet, således at den i dag (siden 1. marts 2019) udgør 100 %, jf. overenskomstens § 5, stk. 1.

5.2. Butiksoverenskomsten

Som anført i pkt. 5.1 henviser DSB-overenskomstens § 14 om principper for fornyelse af overenskomsten til "Butiksoverenskomsten mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og HK HANDEL".

Det er oplyst, at det i forbindelse med fornyelsen af butiksoverenskomsten i 2023 blev aftalt, at arbejdsgiverens andel af pensionsbidraget skulle forhøjes med 2 %, mens arbejdstagerandelen tilsvarende skulle reduceres med 2 %. I den forbindelse fremgår følgende af protokollat nr. 38 af 1. marts 2023 mellem HK Handel og Dansk Erhverv Arbejdsgiver vedrørende den nævnte overenskomst:

"Pr. 1. juni 2023 udgør virksomhedens bidrag 9,7 pct., og medarbejderens bidrag udgør 1,8 pct."

Også efter overenskomstfornyelsen betalte medarbejderne således en andel af pensionsbidraget.

Ændringen byggede på forligsmandens mæglingsforslag af 25. marts 2023, hvoraf bl.a. fremgår:

"C

*For overenskomster, hvor der ikke er opnået enighed,
bliver følgende bestemmelser gældende:*

...

C.4.1.

Pension

På områder, hvor der betales arbejdsmarkedspensionsbidrag, hæves arbejdsgivers bidrag med 2 procentpoint, og lønmodtagers bidrag reduceres med 2 procentpoint pr. 1. juni 2023.

På områder, hvor der betales arbejdsmarkedspension, og hvor arbejdsgiver betaler det fulde bidrag, reguleres den pensionsgivende løn pr. 1. juni 2023 med 1,84 pct."

6. Forklaringer

A har forklaret bl.a., at han er underdirektør i DSB. Han har været i DSB siden 2017 og er ansvarlig for arbejdsretlige forhold. Han har ikke været med til at forhandle den oprindelige DSB-overenskomst i 2013, men overenskomstens § 14, 1. pkt., har altid været forstået således, at der ved fornyelser skal søges inspiration i fornyelser af butiksoverenskomsten. Hvis parterne ikke kan blive enige, falder man tilbage på 2. pkt. i det omfang, ændringerne i butiksoverenskomsten kan implementeres direkte. Det har aldrig været på tale at kapitalisere ændringer i butiksoverenskomsten, som ikke kan implementeres direkte i DSB-overenskomsten. Dette følger ikke af bestemmelsen, og økonomien ville heller ikke kunne beregnes. Ved forhandlinger om overenskomstfornyelse kan parterne naturligvis også lade sig inspirere af andet end butiksoverenskomsten.

Forhøjelsen i 2023-butiksoverenskomsten af arbejdsgiverandelen af pensionsbidraget kunne ikke implementeres direkte i DSB-overenskomsten, da arbejdsgiverandelen efter denne overenskomst allerede var 100 %. Virksomheden var heller ikke omfattet af forligsmandens mæglingsforslag, så der var ikke nogen pligt til at lønregulere med 1,84 %. Det var en samlet forhandlingsløsning at regulere i forhold til allerede ansatte medarbejdere. Medarbejdere, der er ansat efter 1. juni 2023,

har kunnet løfte deres løn ved almindelige lønforhandlinger. Det vil koste 5-6 mio. kr. i årlige lønudgifter, hvis HK Handel får medhold i den foreliggende sag.

B har forklaret bl.a., at hun har været personalejurist i DSB i fire år. Hun har bl.a. stået for forhandlingerne om DSB-overenskomsten i 2023 og 2025. Hun forstår ikke overenskomstens § 14 som en økonomisk ramme. Bestemmelsens 1. pkt. indebærer, at parterne skal forhandle med butiksoverenskomsten som inspiration, og hvis de ikke kan blive enige, er HK Handel efter 2. pkt. garanteret, at de ændringer i butiksoverenskomsten, der kan implementeres direkte i DSB-overenskomsten, bliver det.

Forhøjelsen i 2023-butiksoverenskomsten af arbejdsgiverandelen af pensionsbidraget kunne ikke implementeres direkte i DSB-overenskomsten, da den allerede var implementeret. DSB var heller ikke omfattet af forligsmandens mæglingsforslag om regulering med 1,84 %.

7. Opmandens begrundelse og resultat

Sagen angår, om DSB Service & Retail A/S som følge af bestemmelsen i DSB-overenskomstens § 14 er forpligtet til at betale et månedligt, modregningsfrit tillæg på 1,84 % af den pensionsgivende løn til medarbejdere, der er ansat i virksomheden efter den 1. juni 2023.

HK Handel har overordnet anført bl.a., at det ved fornyelsen af butiksoverenskomsten i 2023 var hensigten at forøge medarbejdernes disponible indkomst, og at denne hensigt også binder DSB Service & Retail efter DSB-overenskomstens § 14. Det har ikke betydning, at DSB Service & Retail ikke er omfattet af forligsmandens mæglingsforslag fra marts 2023. DSB Service & Retail har anerkendt at betale tillægget på 1,84 % til medarbejdere ansat inden 1. juni 2023 og må være tilsvarende forpligtet over for medarbejdere ansat efter denne dato.

DSB Service & Retail har overordnet anført bl.a., at det ikke var muligt direkte at implementere 2023-fornyelsen af butiksoverenskomsten vedrørende pensionsbidrag i DSB-overenskomsten, da den allerede var implementeret. Der er ikke grundlag for at forstå § 14 således, at der ved kapitalisering er pligt til at kompensere for ændringer af butiksoverenskomsten, som ikke kan implementeres direkte. DSB Service & Retail er heller ikke omfattet af forligsmandens mæglingsforslag fra marts 2023 eller forpligtet af forhandlingsløsningen i 2023 vedrørende allerede ansatte medarbejdere.

Jeg bemærker herefter:

Det fremgår af protokollat nr. 18 vedrørende fornyelse af DSB-overenskomsten i 2023, at DSB Service & Retail ikke mente at være forpligtet til at lønregulere med 1,84 % i forhold til medarbejdere, der var ansat inden den 1. juni 2023. I overensstemmelse hermed har A forklaret, at reguleringen skal ses som led i en samlet forhandlingsløsning.

Protokollatet kan herefter ikke i sig selv indebære, at virksomheden skulle have pligt til at regulere tilsvarende for medarbejdere ansat efter den nævnte dato.

Parterne er endvidere enige om, at DSB Service & Retail ikke er bundet af forligsmandens mæglingsforslag af 25. marts 2023 som selvstændigt aftalegrundlag.

Tilbage står alene, om den nævnte pligt for DSB Service & Retail kan udledes af bestemmelsen i DSB-overenskomstens § 14, sammenholdt med fornyelsen af butiksoverenskomsten i 2023.

Der foreligger ikke nærmere oplysninger om forhistorien til § 14, og det er heller ikke i øvrigt muligt at fastslå, hvilke fælles forudsætninger parterne måtte have haft med hensyn til forståelsen af bestemmelsen. Udgangspunktet for bedømmelsen af spørgsmålet er derfor bestemmelsens ordlyd.

Med hensyn til tilbagefaldsbestemmelsen i § 14, 2. pkt., bemærker jeg, at bestemmelsen efter sin ordlyd må forstås således, at den kun omfatter tilfælde, hvor ændringer af butiksoverenskomsten efter deres indhold kan implementeres direkte i DSB-overenskomsten. Dette er ikke tilfældet i den foreliggende sag, idet 2023-ændringen af butiksoverenskomsten med hensyn til arbejdsgiverandelen af pensionsbidrag allerede (siden 1. marts 2019) var gennemført i DSB-overenskomsten.

Den omhandlede pligt skal herefter følge af § 14, 1. pkt., hvorefter resultatet af fornyelser af butiksoverenskomsten "danner rammerne" for fornyelse af DSB-overenskomsten. Efter sin ordlyd kan bestemmelsen imidlertid alene forstås som en pligt til ved forhandling om fornyelse af DSB-overenskomsten at tage udgangspunkt i resultaterne af fornyelse af butiksoverenskomsten, men således at der i øvrigt er tale om sædvanlig forhandling mellem parterne. Det må også have formodningen imod sig, at der kan udledes mere præcise retsvirkninger af den generelle rammebestemmelse i 1. pkt. end af tilbagefaldreglen i 2. pkt.

Der foreligger ikke oplysninger om praksis efter DSB-overenskomsten eller i øvrigt om de respektive overenskomstgrundlag, der kan føre til en anden forståelse af overenskomstens § 14.

Jeg tager herefter DSB Service & Retail's påstand om frifindelse til følge.

T h i b e s t e m m e s:

DSB Service & Retail A/S frifindes.

Parterne skal betale egne sagsomkostninger og skal hver betale halvdelen af opmandens honorar.

København, den 5. oktober 2026

Jørgen Steen Sørensen